

Posudek na bakalářskou práci

školitelský posudek
 oponentský posudek

Jméno posuzovatele: RNDr. Petra Stránská

Datum: 14.1. 2022

Autor: Barbora Jenerálová

Název práce: Antropologické charakteristiky reflektující životní podmínky ve starověkém Egyptě s důrazem na období Staré říše

Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).

Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Práce je zaměřena na studium nejstarších egyptských populací v období od cca 5000 př.n.l. (badáská kultura) až po Starou říši. Autorka prostudovala značné množství literatury s cílem propojit dostupné informace o změnách některých antropologických ukazatelů na kostře (délka, šířka lebky, tvar dutiny nosní, diskrétní znaky na dentici, tělesná výška) s poznatky z oblasti archeologie, egyptologie, s informacemi o změnách klimatu, o změnách substituční strategie apod. a získat tak komplexnější pohled na život populací starověkého Egypta.

Struktura (členění) práce:

**Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?
 Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?**

Literární zdroje jsou dostatečné. Práce obsahuje nadstandardních 115 citací. Je však potřeba sjednotit způsob citování a citovat správně. Autorka u téže citace jednou vypisuje všechny autory, podruhé cituje první autor et al. Údaje použité v rešerši jsou plně relevantní.

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formální úroveň práce je průměrná. Obrazová dokumentace není obsáhlá, nicméně dostačující a vhodně použitá. Po grafické stránce nelze práci nic vytknout. Jazyková úroveň je slabší. Občas se vyskytly nesprávné formulace a někdy text působí, jakoby se autorka v množství informací ztrácela. Horší je gramatika. Autorka bojuje s psaním velkých a malých písmen, je patrná nedostatečná kontrola textu.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Autorka si vytkla ve své práci náročný cíl propojit dostupné informace z různých vědních oblastí (antropologie, archeologie, egyptologie, změny klimatu, apod.) o staroegyptských populacích do komplexního celku. Prostudovala velké množství literatury. Je patrné, že autorka se v získaných informacích dobře orientuje a je schopna dát je do kontextu. Někdy text sice působí poněkud nepřehledně, nicméně celkový dojem je velmi dobrý.

Slabší stránkou práce je gramatika a nedostatečná kontrola textu. Výhrady mám i ke způsobu citování – nejednotné a chybné citování.

Z tohoto důvodu navrhuji i mírně snížené hodnocení.

Otázky a připomínky školitele/oponenta:

Str.3 – ...suchá fáze, která způsobila ochlazení... – škrtnout teploty

Str. 6 – první odstavec - Díky zpracování poznatků o předdynastických populacích...

Str.7 – poslední věta – Dalším úskalím... (chápu to tak, že chybí texty s komplexním pohledem na celou problematiku?) – nedává smysl, předtím o žádném „úskalí“ nepíšete, doporučuji přeformulovat.

Str.10 – Tělesná výška, první odstavec, řádka 4 – Stejně jako lebka (škrtnout „u“) je...

Str.13, 17 - badárská kultura s malým „b“

Str.14 – Obecný odstavec o tělesné výšce by bylo lepší přesunout do kapitoly 2.4.

Str.17 – Nakáda III – skutečně se nazývá pozdně dynastická populace?

Str.18 – druhý odstavec – druhá věta – je potřeba opravit - Lebky jedinců nakádské kultury jsou podobné badárcům a svým vzhledem....

- další věta – opravit: nakádských

Str.21 – třetí odstavec – Lebka obyvatele území dolního Egypta byla také dolichokranní a nikoli mezokranní, jak píšete v závorce.

Str.21 – asijskými populacemi – malé „a“

Str.22 – Pozdně předdynastická doba je brána jako éra...

Str.26 – Nadpis kapitoly 7 – škrtnout „a“

Str.26 – druhý odstavec - ...byly porovnány dvě hypotézy. První z nich tvrdí...(....., větší kapacita mozkovny)

Str.33 – Závěr – druhý odstavec - ...oproti tomu populace Staré říše měly již lebky mezokranní... – nicméně populace z jihu Egypta zůstávají dolichokranní. Závěr není tak jednoznačný

Citace: rozdílný způsob citování, např.

- Hassan, Barich, Mahmoud, & Hemdan. (2001). – jednou citováno jako Hassan, Barich, Mahmoud, & Hemdan, 2001 (str.9) a jednou jako Hassan et al. 2001 (str.13)

- Ruff, C. B., Trinkaus, E., & Walker, A. (1993) citováno jako Ruff et al. 1993 (str. 25) a jednou jako Ruff, Trinkaus, & Walker, 1993 (str.24)

chybné citování, např.

- Zaki, Moushira Erfan, Azab, A. A., Yousef, W., Wassal, E. Y., & El-Bassyouni, H. T. (2015) jako Moushira Erfan Zaki, Azab, Yousef, Wassal, & El-Bassyouni, 2015 (str.25).

Str.13 – **Otázka:** Jaké výjimky týkající se tvaru hlavy byly zjištěny u severských populací severní polokoule, např. u obyvatel Sibiře?

Str.13 – **Otázka:** Jakým způsobem chápete souvislost dolichokranní lebky Egyptanů s měnícím se klimatem – od teplého, vlhkého k suchému, studenému, jak uvádíte v odstavci pod Obr.3? Zde píšete, že dolichokranní tvar lebky je zapříčiněn

přechodem z teplé vlhké fáze do studené a suché fáze. Celý odstavec se mi zdá spíše nevhodně formulovaný.

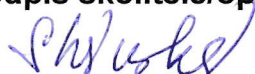
Str. 19 – **Otázka**: Proč se najednou hovoří zvláště o populaci nakádké kultury a populacích Horního Egypta, jakoby by se jednalo o různé populace?

Str. 25 – **Otázka** – Píšete, že obecně platí, že s přechodem k zemědělské substituční strategii se délka končetinových kostí zkracuje, nicméně u Egyptanů ve sledovaném období se všechny dlouhé kosti prodlužovaly. Je to tak? Pokud ano, existuje pro to v literatuře nějaké vysvětlení?

Návrh hodnocení:

výborně x velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/oponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě ve Wordu nebo **PDF/A nejpozději do 18.1. 2022** na adresu anezka.koterova@natur.cuni.cz (pro účely zveřejnění na internetu **pro studenty**), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu:
- doc. RNDr. Petr Sedlak, Ph.D.
Katedra antropologie a genetiky člověka
Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
Viničná 7
128 44 Praha 2
Česká republika